

! Виконаний конспект та завдання надсилати на ел. пошту: maletz_natasha@ukr.net !

Або на вайбер, телеграм 066 28 78 117

Обов'язково вказували ПІБ учня і номер групи

Дата: 04.04.2022

Викладач: **Малець Наталія Олексіївна**

Предмет: **Малюнок і основи композиції**

Група 41

Урок № **56-57**

Тема уроку: **Побудова гіпсової розетки**

Практична робота: Побудова гіпсової розетки

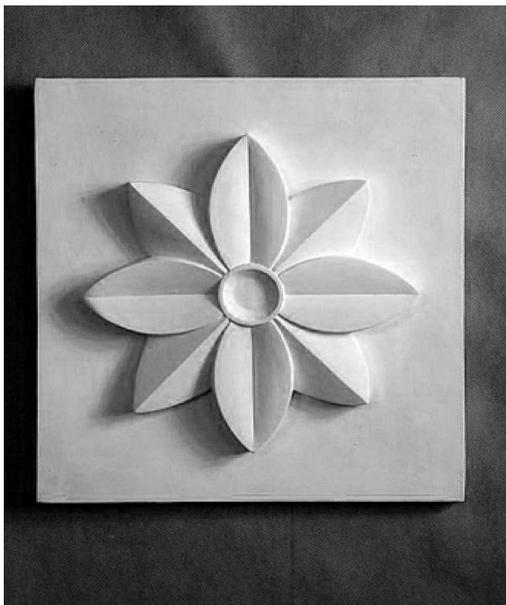
Мета уроку: навчитися та ознаймитися із загальними принципами поняттями про малюнок і основи композиції, про побудову орнаменту та гіпсової розетки, виконання орнаментів різної складності.

Тип уроку: комбінований.

ХІД УРОКУ:

Етапи побудови гіпсової розетки «Квітка»

На *першому* етапі необхідно виділити характерні особливості пропорцій розетки «Квітка» (рис.1).

Мал. 1. Розетка «Квітка»

Для точності передачі цих особливостей в подальшому процесі побудови орнаменту в кутовій перспективі треба виконати невеликий допоміжний малюнок - схему. На малюнках 2, 3, 4 і 5 показані етапи малювання цієї схеми. У цій же послідовності вестиметься робота і над перспективним зображенням. Малюючи схему, слід звернути увагу на наступні моменти:

- силует квітки вписується в коло (рис.3);

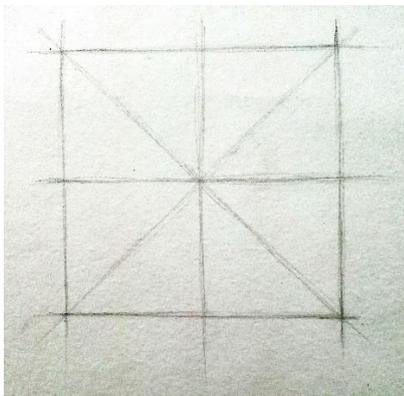
! Виконаний конспект та завдання надсилати на ел. пошту: maletz_natasha@ukr.net !

Або на вайбер, телеграм 066 28 78 117

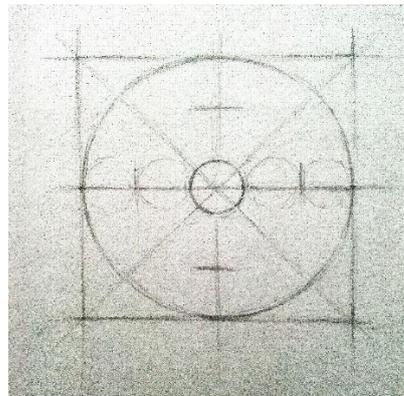
Обов'язково вказували ПІБ учня і номер групи

- розмір серединки квітки рівний приблизно однією п'ятою діаметру кола (рис.3);
- пелюстки можна спростити до форми ромба або п'ятикутника, найширше місце пелюстки відмічаємо на його середині (рис.4, 5).
- пелюстки, що лежать на осьових напрямках квадрата майже повністю оточують центральну частину розетки (рис.5).

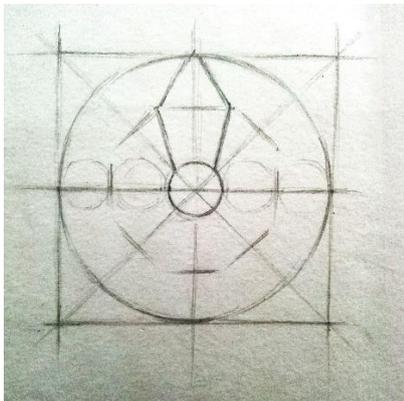
Цей допоміжний малюнок можна розташувати у верхньому кутку формату.

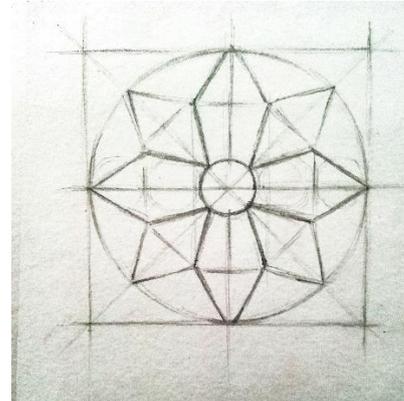
Мал. 2. Схема побудови

Мал. 3. Схема побудови

Мал. 4. Схема побудови

Мал. 5. Схема побудови

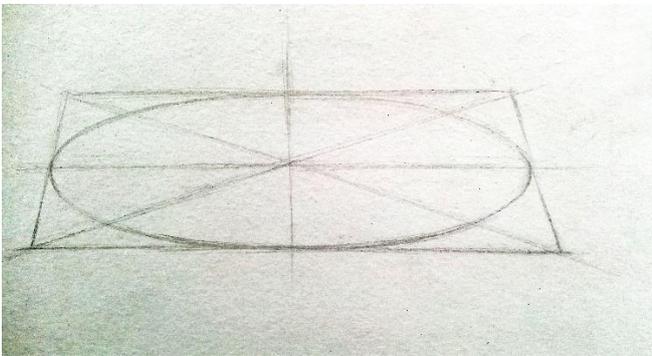
Другий етап роботи розпочинається з вибору потрібного ракурсу (обов'язково кутова перспектива) (рис.6). Далі необхідно визначитися з композиційним розташуванням розетки на картинній площині. Масштаб зображення повинен відповідати розміру листа. Краще використати горизонтальну орієнтацію формату. Орнамент може бути великим, але не більше реального розміру зображуваного об'єкту. Роботу треба розпочати з визначення на листі основних габаритних

! Виконаний конспект та завдання надсилати на ел. пошту: maletz_natasha@ukr.net !

Або на вайбер, телеграм 066 28 78 117

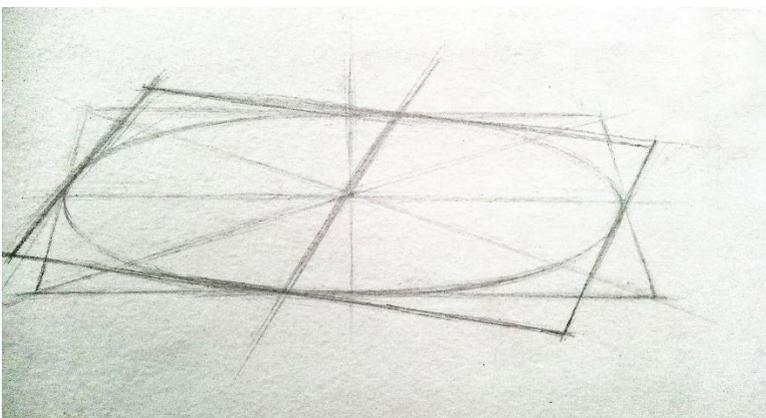
Обов'язково вказували ПІБ учня і номер групи

розмірів об'єкту з урахуванням перспективи. Оскільки в основі побудови розетки лежить циліндр, ту побудову плити можна залишити на завершуючий етап, а спочатку усю увагу направити на побудову циліндра і об'ємів, що наповнюють його. Побудова розетки з урахуванням перспективи - *третій* етап роботи. Його можна розпочати як з побудови квадрата, потім вписавши в нього еліпс, так і з побудови еліпса, побудувавши після цього квадрат в кутовій перспективі. В даному випадку розглянемо другий варіант. Виконуємо побудову кола в перспективі з урахуванням рівня погляду. Для зручності можна використати фронтально розташований квадрат (рис.7).

Малюнок 7. Побудова кола в перспективі

Далі, треба звернути увагу на напрям однієї пари осьових пелюсток і, визначивши міру їх відхилення від короткої осі кола, намітити цей напрям. Це буде осьове нового квадрата з урахуванням вибраного Вами ракурсу(рис.8).

Малюнок 8. Побудова квадрата в кутовій перспективі

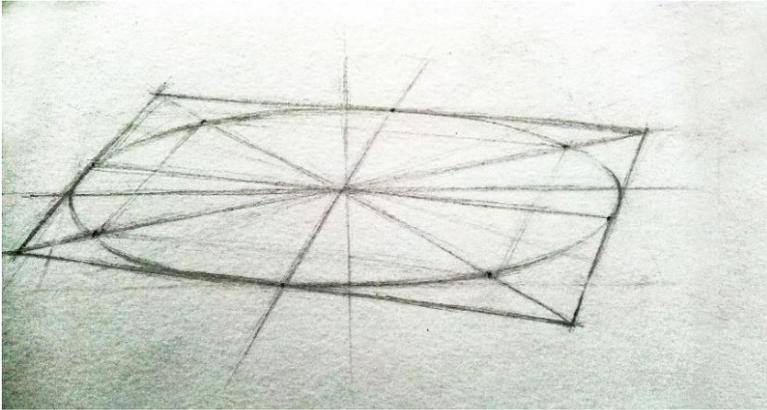
Наступним кроком буде побудова сторін квадрата з урахуванням прагнення їх в одну точку сходу разом з тією, що осьовою, що направляє. Далі треба побудувати

! Виконаний конспект та завдання надсилати на ел. пошту: maletz_natasha@ukr.net !

Або на вайбер, телеграм 066 28 78 117

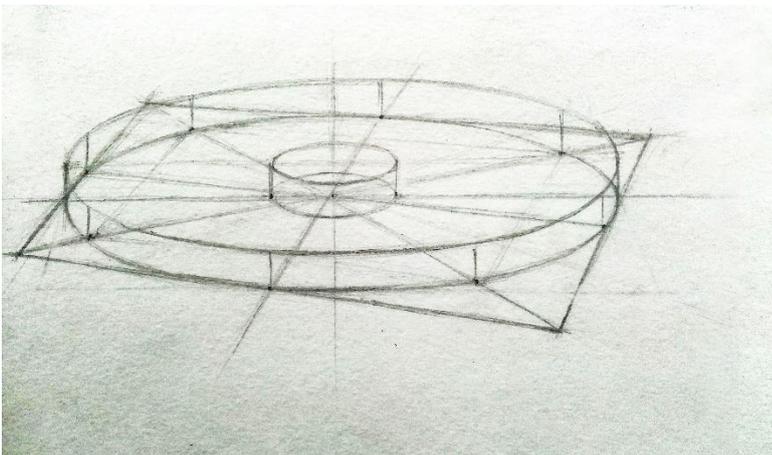
Обов'язково вказували ПІБ учня і номер групи

дві інші сторони квадрата, на них повинні потрапити точки перетину осьової і еліпса. Проводимо діагоналі і другу осьову лінію нового квадрата. Відмітьте точки перетину діагоналей і кола, з'єднайте їх легкими лініями - ці напрями обов'язково повинні повторювати напрями сторін квадрата(рис.9).

Малюнок 9. Побудова діагоналей квадрата в перспективі

Тепер необхідно побудувати циліндр з урахуванням висоти рельєфу. Також виконується і побудову серединки відмічаючи її ширину, відносно діаметру великого циліндра - приблизно 1/5 (рис.10).

Малюнок 10. Побудова циліндрів

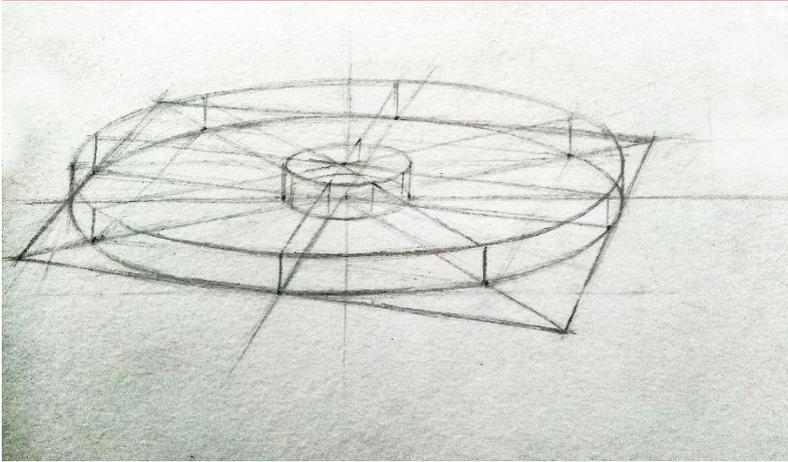
Далі, прямокутниками, що перетинаються в центрі розетки, означаємо висоту чотирьох пар пелюсток (рис.11).

! Виконаний конспект та завдання надсилати на ел. пошту: maletz_natasha@ukr.net !

Або на вайбер, телеграм 066 28 78 117

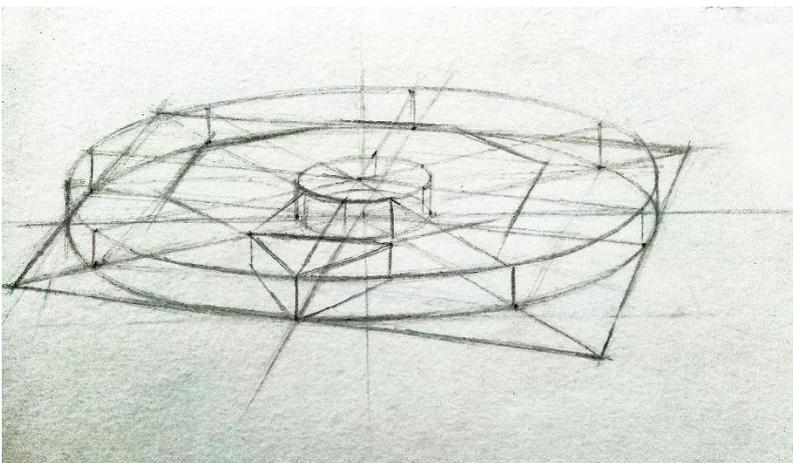
Обов'язково вказували ПІБ учня і номер групи

Малюнок 11. Етапи побудови пелюсток

Наступним кроком відмічаємо ширину пелюсток, спираючись на напрями діагоналей і осьових квадрата. Далі, використовуючи метод обрубковки, простраиваємо форму осьових пелюсток (рис.12). Необхідно враховувати, що ті пелюстки, які знаходяться ближче до малої осі овалу будуть більші широмими і короткими. Спочатку треба побудувати дві пари осьових, потім дві пари діагональних. Причому і ті і інші доки піднімаємо на повну висоту циліндра(рис.13).

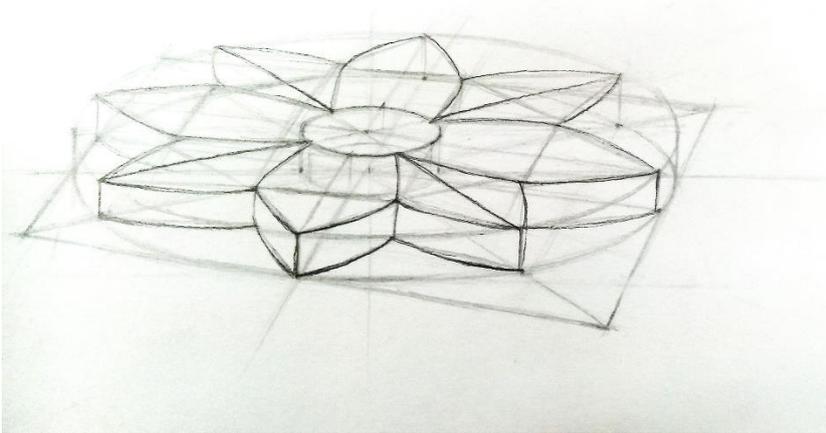
Малюнок 12. Етапи побудови пелюсток

! Виконаний конспект та завдання надсилати на ел. пошту: maletz_natasha@ukr.net !

Або на вайбер, телеграм 066 28 78 117

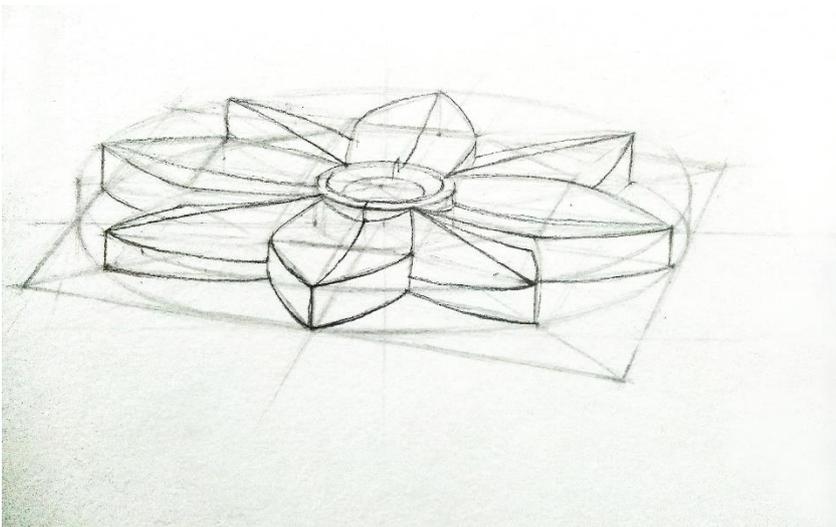
Обов'язково вказували ПІБ учня і номер групи

Рисунок 13. Етапи побудови пелюсток

Основна базова частина побудови виконана, тепер можна переходити до уточнення форми пелюсток, додавши плавності вигинів, прибравши зайвий об'єм у діагональних пелюсток, позначивши поглиблення в осьових пелюстках. Також необхідно простроїть форму серединки квітки (рис.14).

Рисунок 14. Етапи побудови пелюсток

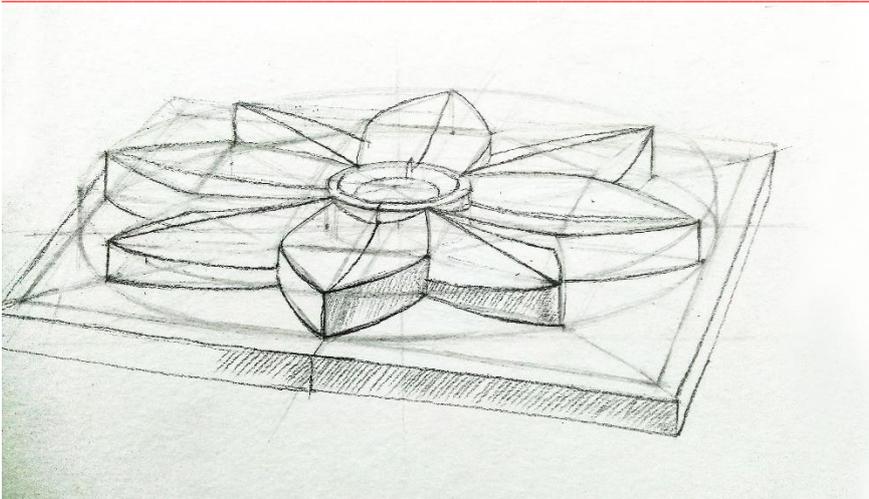
Тепер, використовуючи діагональні лінії, можна добудувати плиту (рис.15) і перейти до **четвертого** етапу - тонального опрацювання форми розетки.

! Виконаний конспект та завдання надсилати на ел. пошту: maletz_natasha@ukr.net !

Або на вайбер, телеграм 066 28 78 117

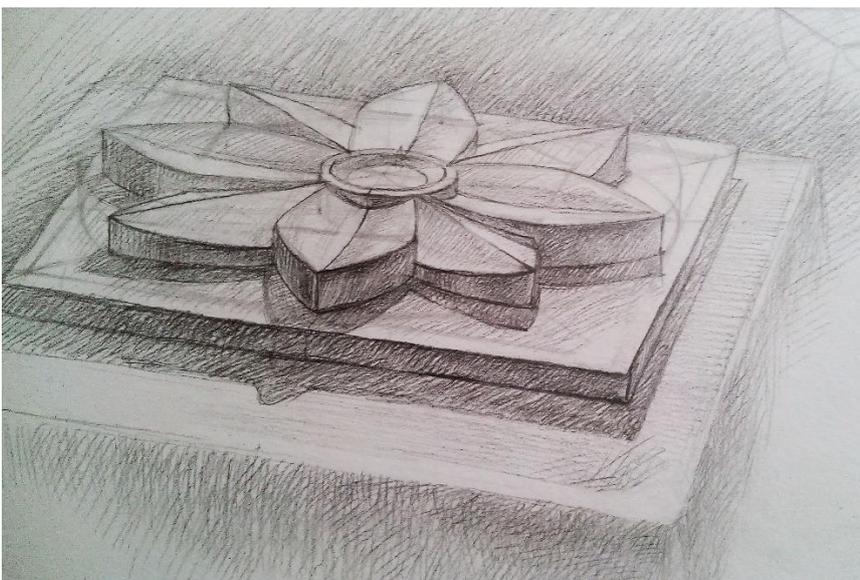
Обов'язково вказували ПІБ учня і номер групи

Малюнок 15. Побудова плити

Легким тоном необхідно прокласти усі тіні, об'єднуючи власні і такі, що падають. Цей етап тонального опрацювання узагальнювальний, якоюсь мірою декоративний, але він дозволяє виявити об'єм усієї розетки. Далі треба покласти додатковий тон на межі світлотіні, враховуючи при цьому плани (передній, далекий), відокремити тоном тіні, що падають, від власних. Після цього наносяться півтони. Відблиск виділяється білою, незаштрихованою областю. Світлотінню виявляємо форму кожної деталі. У кінці узагальнюємо малюнок(рис.16). У Додатку А представлені приклади студентських робіт.

Малюнок 16. Тональне опрацювання рельєфу

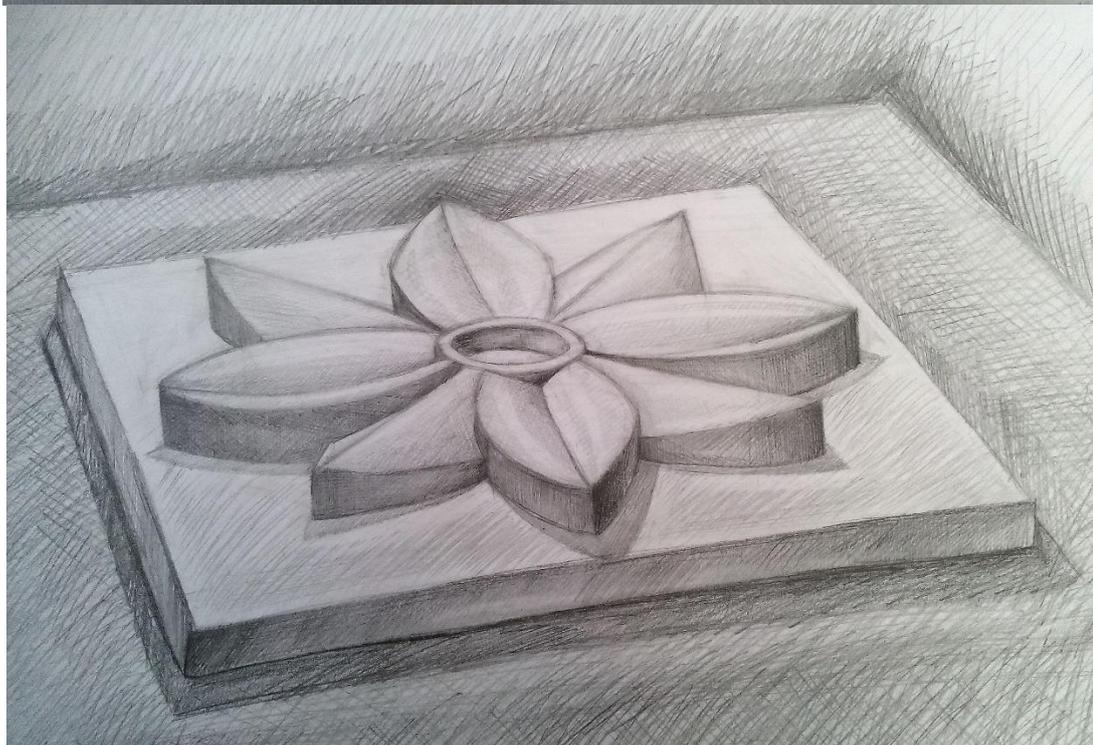
! Виконаний конспект та завдання надсилати на ел. пошту: maletz_natasha@ukr.net !

Або на вайбер, телеграм 066 28 78 117

Обов'язково вказували ПІБ учня і номер групи

Зразок виконаної роботи:

Виконаний конспект та завдання надсилати на їв.пошту: maletz_natasha@ukr.net

Або на вайбер, телеграм 066 28 78 117

Обов'язково вказували ПІБ учня і номер групи